

**Sámi
allaskuvla**

Oahppoplána

Davvisámegiela álgokurssa 1. oassi

SÁM-0103

15 oahppočuoggá

1. Oahpu namma

Sámegillii: Davvisámegiela álgokurssa 1. oassi
Dárogillii: Nordsamisk begynnerkurs del 1
Eaŋgalasgillii: North Saami Language Introduction Course Part 1

2. Oppalaš dieđut oahpu birra

Oahpu koda: SÁM-0103
Dássi: Bachelor
Viidodat: 15 oahppočuoggá
Galli lohkanbaji badjel: 1
Oahpu lágideapmi: Oahpus leat 2,5 vahku fysalaš beaivečoagganeami, ja muđui eahketoahpamus. Oahpahusa ii leat vejolaš čuovvut neahta bokte.
Fágalaš latnjalasvuohta: Oahppu vástida SAAL1 Sámegiella praktihkalaš dilis – álgoohppu 1. oassi (15 oč) oahpu.

3. Oahpu gullevašvuohta

Oahppu ii leat oassin Sámi allaskuvlla oahppoprográmmain. Oahppu lea álgodásis. Maŋŋil dán oahpu sáhttá joatkit oahpuin SÁM-0104 Davvisámegiela álgokurssa 2. oassi, SAAL2 Sámegiella praktihkalaš dilis - álgoohppu 2. oassi dahje vástideaddji oahpuin.

4. Sisabeassangáibádusat

Oahppu lea álggahalliide, geat eai máhte hupmat eaige čállit sámegiela.

Forskrift om opptak til høyere utdanning vuodul álgokurssaide ja lohkanbadjeohppui ii gáibiduvvo oppalaš lohkanlabbolašvuohta jus ohccis lea sámi gullevašvuohta daid njuolggadusaid vuodul maid ásahus lea mearridan. Mearrádus guoská sidjiide geain lea sámi gullevašvuohta čuovvovaš čuoggáid vuodul

- Sápmelaš gii lea massán giela, ja gii háliida oahppat sámegiela, dahje
- Bargi almmolaš ásahusas sámegiela guovllus gii háliida oahppat sámegiela, dahje
- Eará (omd. ohcci orru sámi bearrašis dahje sámi guovllus ja háliida oahppat sámegiela)

Oahpus leat 15 oahpposaji. Ohcciid vuoruheapmi dahkko Sámi allaskuvlla sisaváldinnjuolggadusaid § 5-4 (2) vuodul ja oahpposajit vuoruhuvvojit čuovvovaččat:

1. Sápmelaččat geat leat massán giela, ja geat háliidit oahppat sámegiela
2. Bargit almmolaš ásahusain sámegiela guovlluin geat háliidit oahppat sámegiela
3. Earát (omd. ohccit geat orrot sámi bearrašis dahje sámi guovllus ja háliidit oahppat sámegiela)

Ohccit galget čállit motivašuvdnareivve mas čilgejit guđe čuoggá vuodul ohcet oahpposaji.

5. Oahpahus- ja eksámengiella

Dárogiella ja sámegiella leat álggus oahpahusgiellan. Sámegiella geavaheapmi deattuhuvvo dađistaga oahpu mannolagas ja geavahuvvo álggu rájes hárbjehusaid oktavuodas.

6. Sisdoallu

Gulahallanbiras lámhččojuvvo earret eará geavtlaš doaimmaide. Studeanttat sámástit gaskaneaset ja oahpaheddjiiguin barggadettiin. Guovddáš oahppotemat čatnasit sámi árbevieruide, birgejumiide ja duovdagiidda. Temáid láidestanbajilčállagat leat:

Lagašbiras

- ieš ja bearaš
- báikedoallu ja huksehusat
- bivut
- servvoštallan ja bálvalusdilálašvuodát

Birgen

- áigedoahpagat (diibmu, jándor, mánut, jahkeáigodagat)
- dálki, johtin ja dádjadeapmi
- luonddunamahusat ja báikenamat

Servodatlaš dilálašvuodát

- dáidda, duodji, girjjálašvuohta, osku ja musihkka
- sámegielat ásašusat
- media ja eará gulahallangaskaoamit

Cealkkaoahpa, hápmeoahpa ja jietnadatoahpa ovttagardáneamos vuodđoáššit gieđahallojuvvojit. Sátneluohkáid sojahanminstariid ja dássemolsašumi oahpahallat giehtalagaid geavtlaš doaimmaiguin iešguđet birrasiiin. Jietnadatoahppa čatnasa lunddolaččat njálmmálaš giellageavaheapmái.

7. Oahppanjoksosat

Maŋŋil čadahuvvon oahpu studeanta

- ipmirda ja geavaha dábálaš cealkin- ja dadjanvugiid beaivválaš dilis
- máhtta mitalit oanehaččat iežas birra ja maid son ja earát dahket.
- máhtta jearrat ja vástidit go lea sáhka das mat sus leat dahje sus eai leat, gos lea, gosa áigu, dálkki ja makkár biras lea.
- hálldaša álkis ságastallamiid go nubbi olmmoš hupmá čielgasit ja lea gearggus veahkehit

- lea dihtomielalaš sámegiela čanastagain sámi árbevieruin, birgejumiin ja luondduin
- oaidná vejolašvuodaid ieš leat mielde várjaleame sámegiela sámegielaigiid fárus buotlágan gulahallandilálašvuodain.

8. Oahpahan- ja oahppanvuogit

Studeantaid aktiivvalaš searvan njálmmálaš hárbhallamiidda, joavkobargguide ja bagadallamii lea eaktun dasa ahte oahpahas ja oahppan lihkostuvvá.

Fágaoahpaheaddji lágida oahppandiliid dan láhkái ahte studeanttat besset oadjebas birrasis hárbhallat giela. Oahpahas fállujuvvo fysalaš beaivečoagganemiid ja eahketoahpahusa bokte. Dasa lassin sáhttet muhtun diimmut leat neahttaoahpahussan.

Mielstudeanttat ja movttiidahtti biras ja oahppanresurssat konkretiserenávdnasiiguin doibmet gielalaš buvttadeapmái doarjjan.

Sámegielaš ja earenoamážit árbečeahpit, geat bivdojit searvat vissis temáid olis, dorjot studeantaid háhkat gulahallangelbbolašvuoda.

Studeanta duođašta iežas oahppama bargomáhpa bokte. Studeanta dokumentere gielalaš buvttadeami temáid oktavuodas omd. govvateavsttaiguin ja dialogaiguin.

Oahpu čađaheami oktavuodas fállu bagadallan. Vuodđun bagadallamii lea studeanta reflekšuvdnalogga ja bargomáhppa.

9. Gáibádusat beassat eksámenii

- Studeanta lea geatnegahtton čuovvut 80 % oahpahusas.
- Oanehis njálmmálaš ovdanbuktimat searválaga joavkolahtuiguin (unnimustá 5 háve) iešgudet temáid oktavuodas olles luohkkái.
- Reflekšuvdnaloggat mas árvvoštallá iežas gielalaš ovdáneami (unnimustá 3 logga ja juohke logga galgá leat sullii 0,5 siiddu)
- Prošeaktabargui (eanemustá 3 studeantta) searvan ja njálmmálaš ovdanbuktin (sullii 10 minuhta). Sámegiela geavaheapmi bargoproseassa vuolde deattuhuvvo. Prošeakta galgá vuodđuduvvot dasa mii lea relevánta oahpu sisdoalu ja máhtolašvuoda ektui.
- Teaksta (1 siiddu) mas čájeha iežas gielalaš máhtu. Prošeaktabarggu temá addá jođu čállit teavstta.

Ovdal eksámendilálašvuoda vállje studeanta bargomáhpas osiid čájehanmáhppii

- 1 dialoga dahje ságastallan joavkobarggu vuodul
- 1 refleksuvdnalogga
- 1 temábargu
- 1 teaksta prošeaktabarggu vuodul

Barggut galget sisabuktojuvvot šihthuvvon áigemearrái ja dohkkehuvvot fágaoahpaheaddjis.

10. Eksámen

Oktagaslaš njálmmálaš eksámen čájehanmáha vuodul mii bistá sulli 15 minuhta. Árvvoštallamis deattuhuvvo njálmmálaš giellageavaheapmi. Eksámen árvvoštallo ceavzán dahje ii ceavzán.

11. Leago privatisttain vejolaš váldit dan oahpu?

Lea, eavttuin ahte Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama gáibádušat leat devdojuvvon, ja ahte oahpahus lea čuvvojuvvon ja gáibádušat beassat eksámenii leat devdojuvvon, joga Sámi allaskuvllas dahje Sámi allaskuvlla ovttasbargoásahusas.

12. Kvalitehtasihkkarastin

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta. Studeanttain lea geatnegasvuohtha searvat árvvoštallamiidda mat leat oassin kvalitehtasihkkarastinvuogádagas.